

Súd: Správny súd v Banskej Bystrici
Spisová značka: ZA-30S/9/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5023200033
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 08. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Kochan Morová
ECLI: ECLI:SK:SpSBB:2024:5023200033.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Kochan Morovej a členov senátu Mgr. Andreja Maukša a JUDr. Aleny Majerovej, v právnej veci žalobcu: DEVANA spol. s r. o., Priemyselná 6, 821 09 Bratislava, IČO: 17 323 606, zast.: Advokátska kancelária Mišík, s. r. o., Zelinárska 4, 821 08 Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 36 862 746, proti žalovanému: Okresný úrad Turčianske Teplice, odbor starostlivosti o životné prostredie, SNP 514/122, 039 01 Turčianske Teplice, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. OU-TR-OSZP-2022/000566-004 zo dňa 01. 12. 2022, takto

rozhodol:

I. Rozhodnutie žalovaného Okresný úrad Turčianske Teplice, odbor starostlivosti o životné prostredie č. OU-TR-OSZP-2022/000566-004 zo dňa 01. 12. 2022 ruší a vec vracia žalovanému na ďalšie konanie.

II. Návrh žalobcu na prerušenie konania zamieťa.

III. Návrh žalobcu na spojenie vecí zamieťa.

IV. Priznáva žalobcovi právo na úplnú náhradu trov konania voči žalovanému.

odôvodnenie:

Administratívne konanie

1. Žalobca dňa 09. 08. 2022 orgánu ochrany prírody oznámil, že mu bola spôsobená škoda na poľovnej raticovej zveri, keď pravdepodobne jedinci vlka dravého napadli a usmrtili jeleňa III. vekovej triedy (váha cca 120 kg). Zástupca orgánu ochrany prírody so zástupcami príslušnej odbornej organizácie ochrany prírody a poškodeného (žalobcu) vykonali miestnu ohliadku, na základe ktorej bolo možné konštatovať, že k usmrteniu jelenej zveri došlo po útoku vlka dravého. Zoologička Správy národného parku Veľká Fatra, Martin do protokolu z miestneho šetrenia potvrdila, že pôvodcom škody je vlk dravý. Listom doručeným na orgán ochrany prírody dňa 03. 10. 2022 žalobca požiadala o zaplatenie náhrady škody za usmrtený kus jelenej zveri v poľovnom revíri DEVANA nachádzajúcom sa vo Veľkej Fatre, ktorého je nájomcom. Poškodený žiadal vyplatiť škodu v celkovej sume 4 548,- €. Z toho cena zveriny je 348 €, trofejová hodnota, t. j. odstrelový poplatok 2 200,- € a spoločenská hodnota 2 000,- €. Cena zveriny a trofeje (odstrelový poplatok) bola vypočítaná podľa priloženého interného cenníka žalobcu a spoločenská hodnota na základe vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 421/2013 Z.z.

2. Žalovaný rozhodnutím č. OU-TR-OSZP-2022/000566-004 zo dňa 01. 12. 2022 (ďalej len „rozhodnutie žalovaného“ alebo „napadnuté rozhodnutie“) podľa § 101 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny (ďalej len „zákon č. 543/2002 Z.z.“ alebo „zákon o ochrane prírody a krajiny“) potvrdil

nárok na náhradu škody spôsobenej chráneným živočíchom (vlk dravý - *Canis lupus*) vo výške 348,- €. V rozhodnutí uviedol, že nakoľko poškodený žiada aj zaplatenie škody na trofeji a spoločenskej hodnoty pri jednotlivých kusoch poľovnej raticovej zveri, žalovaný požiadal Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) o usmernenie k náhrade škôd na raticovej zveri v zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny. Ministerstvo v liste č. 4357/2022-6.1 24745/2022 zo dňa 29. 04. 2022 s poukazom na § 97 ods. 1 písm. h) a § 99 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z.z. a usmernenie generálneho riaditeľa sekcie ochrany prírody a tvorby krajiny ministerstva č. 4/2014 – 2 zo dňa 22. 09. 2014 uviedlo, že skutočná škoda sa definuje ako hodnota mäsa a vedľajších produktov z usmrtenej zveri, ktoré užívateľ poľovného revíru v dôsledku usmrtenia určeným živočíchom nemôže využiť. Ministerstvo vyjadrilo názor, že hodnota trofeje v danom prípade nespadá do skutočnej škody, a preto ju nie je možné uhradiť. Uhradza sa len skutočná škoda, nie ušlý zisk a to v hodnote a čase, kedy ku škode došlo. Na základe odpovede ministerstva žalovaný uzavrel, že sa vypláca poškodenému len hodnota zveriny (hodnota mäsa) z usmrtenej raticovej zveri. Pri určovaní výšky spôsobenej škody poškodený vychádzal z pravdepodobnej hmotnosti jelenej zveri (120 kg) a ceny zveriny v koži (2,90 eur/kg, zverina vyvrhnutá v koži), ktoré boli stanovené poškodeným v rámci cenníka poplatkového lovu zveri od 26. 07. 2021. Cena zveriny je 348,- €. Na základe uvedeného a s poukazom na § 66 ods. 3 zákona č. 274/2009 Z. z. o poľovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o poľovníctve“), § 99 ods. 3 a § 97 ods. 1 písm. h) zákona č. 543/2002 Z.z. žalovaný rozhodol o vyplatení náhrady škody v hodnote 348,- €, pretože došlo k naplneniu skutkovej podstaty ustanovení o náhrade škody spôsobenej chráneným živočíchom v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. a vyhlášky ministerstva č. 24/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov.

Správna žaloba – žalobné body

3. Správnu žalobou, podanou v zákonnej lehote, sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného, jeho zrušenia a vrátenia veci žalovanému na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil náhradu trov konania.

4. Žalobca namietal nesprávne právne posúdenie veci žalovaným, nakoľko tento pri rozhodovaní o výške náhrady škody spôsobenej chráneným živočíchom (pričom samotný vznik nároku na náhradu škody nie je sporný) v zmysle § 97 až 102 zákona o ochrane prírody a krajiny vychádzal len z interného usmernenia ministerstva. Podľa § 99 ods. 3 zákona o ochrane prírody a krajiny sa pri škode na majetku uhradí skutočná škoda a zároveň v zmysle ustanovenia § 102 ods. 2 zákona o ochrane prírody a krajiny platí, že na právne vzťahy o náhrade škody spôsobenej určenými živočíchmi upravené v tomto zákone sa vzťahujú všeobecné ustanovenia o náhrade škody (Občiansky zákonník), ak tento zákon neustanovuje inak, pričom zákon o ochrane prírody a krajiny neustanovuje, čo sa rozumie pod pojmom „skutočná škoda“ v prípade náhrady škody spôsobenej chráneným živočíchom (vlk dravý). K pojmu skutočná škoda žalobca citoval časť z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 M Cdo 23/2008 z 21. 12. 2009. Podľa žalobcu nebol predmetom žiadosti o náhradu škody ušlý zisk, ale len škoda skutočná v celkovej sume 4 548,- €. Dôvodnosť žalobcom uplatnenej náhrady škody vyplýva zo znaleckého posudku č. 39/2022, vyhotoveného Národným lesníckym centrom dňa 20. 06. 2022.

5. Ďalej žalobca namietal nepreskúmateľnosť rozhodnutia žalovaného pre nedostatok dôvodov, nedostatočné zistenie skutkového stavu a podstatné porušenie ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia vo veci samej. Dôvodil, že povinnosťou žalovaného, po preukázaní vzniku nároku na náhradu škody v predmetnej veci, bolo zistenie skutkového stavu ako celku, tzn. následne aj preukázanie skutočnej výšky škody v súlade s § 99 ods. 3 zákona o ochrane prírody a krajiny, k čomu zo strany žalovaného nedošlo. Výrok rozhodnutia sa v časti odôvodnenia spôsobu určenia výšky priznanej náhrady škody zo strany žalovaného opiera jedine a výlučne o usmernenie ministerstva. Žiadny iný dôvod určenia výšky skutočnej škody žalovaný neuvádza, pričom zároveň opomenul akúkoľvek právnu úpravu, ktorá s pojmom skutočná škoda v predmetnej veci súvisí. Žalovaný, pokiaľ mal pochybnosti o výške škody, bol povinný v predmetnej veci pristúpiť k aplikácii § 100 ods. 7 zákona o ochrane prírody a krajiny, v zmysle ktorého môže na preukázanie rozsahu škody vyzvať poškodeného na doplnenie predložených dokladov a podkladov o odborný posudok, prípadne znalecký posudok.

6. Žiadne právne nezáväzná metodická usmernenia ministerstva, resp. iné stanoviská nie sú nadradené nad všeobecne záväzná právne predpisy. Podľa žalovaným citovaného usmernenia ministerstva z 29.

04. 2022 sa skutočná škoda definuje ako hodnota mäsa a vedľajších produktov. Žalovaný v napadnutom rozhodnutí však žiadnym spôsobom neodôvodňuje skutočnosť, na základe ktorej bola priznaná náhrada škody žalobcovi v postavení poškodeného len v rozsahu hodnoty zveriny (hodnota mäsa) z usmrtenej raticovej zveri, pričom opomenul skutočnosť, že do skutočnej škody by mala byť podľa stanoviska ministerstva započítaná aj hodnota „vedľajších produktov“. V zmysle § 66 ods. 3 zákona o poľovníctve sa medzi vedľajšie produkty zo zveri zaraďujú: poľovnícka trofej, zhody parožia a vajcia pernatej zveri. Zo strany žalobcu nebol predmetom žiadosti o náhradu škody ušlý zisk (hodnota trofeje), ale len škoda skutočná, a to v súlade s § 99 ods. 3 zákona o ochrane prírody a krajiny. Skutočná škoda vznikla žalobcovi tak, že chovateľská hodnota, ktorá je určená trofejovou hodnotou (ktorú takto uhynutá zver mala), nemohla byť speňažená, a to z dôvodu uhynutia spôsobeného vlkami, tzn. že zver nemohla byť v danom čase ani ulovená zákonným spôsobom stanoveným v zákone o poľovníctve. Takýmto spôsobom je potom možné určiť jej chovateľskú hodnotu, resp. vyčíslieť tiež výšku skutočnej škody. Zákon o poľovníctve ukladá užívateľom poľovných revírov povinnosť predložiť aj parožie takto usmrtenej, resp. uhynutej zveri na každoročnú chovateľskú prehliadku v súlade § 23 ods. 5 zákona o poľovníctve, kde sa posudzuje a určuje jej trofejová a tým aj chovateľská hodnota, ktorá je určená medzinárodne platnými kritériami (bodmi CIC), a to bez ohľadu na to, či bola ulovená alebo uhynutá. V predmetnej veci sa žalobca nedomáhal ušlého zisku - výšky potenciálnej hodnoty trofeje do budúcnosti, ale len škody skutočnej, a to v hodnote a čase, kedy ku škode došlo. Uplatňovaný nárok žalobcu bol teda v súlade aj s obsahovým znením stanoviska ministerstva, a to napriek jeho nezáväznosti. Z § 1 ods. 3 vyhlášky č. 421/2013 Z.z. vyplýva, že k určeniu spoločenskej hodnoty poľovnej zveri dochádza vždy vtedy, pokiaľ nedošlo k jej uloveniu v súlade so zákonom, t. j. spôsobom určeným zákonom o poľovníctve. Nakoľko v predmetnej veci nedošlo k uloveniu poľovnej zveri v súlade so zákonom o poľovníctve, žalobca mal za to, že na účely určenia výšky nároku na náhradu škody je stanovenie spoločenskej hodnoty poľovnej zveri ako časti náhrady skutočnej škody nevyhnutné a v súlade s platnou právnou úpravou. Zákon o ochrane prírody a krajiny jednoznačne ustanovuje povinnosť náhrady skutočnej škody (§ 99 ods. 3), ku splneniu ktorej zo strany žalovaného v predmetnej veci nedošlo. Výrok napadnutého rozhodnutia sa v časti odôvodnenia spôsobu určenia výšky priznanej náhrady škody opiera jedine a výlučne o usmernenie ministerstva, pričom akákoľvek iná dôvodnosť určenia výšky skutočnej škody zo strany žalovaného z rozhodnutia nevyplýva.

7. Zo strany žalovaného bola svojvoľne a arbitrárne určená výška skutočnej škody spôsobom, ktorý nemá oporu v právnej úprave, z dôvodu čoho má žalobca za to, že zo strany žalovaného došlo okrem iného k porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré malo za následok vydanie nezákonného rozhodnutia vo veci samej. Žalobca poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4SŽP31/2002 zo dňa 27. 08. 2002 a uviedol, že napadnuté rozhodnutie žalovaného napĺňa požiadavky pre možnosť jeho zrušenia, nakoľko jeho vydaním došlo k porušeniu hmotného práva, resp. k jeho absolútnemu opomenutiu, nakoľko výrok tohto rozhodnutia sa opiera výlučne o právne nezáväzné metodické usmernenie ministerstva, ktoré nie je možné nadradiť nad zákonnú právnú úpravu, resp. normy hmotného práva. Metodická činnosť sa v zásade obmedzuje len na poskytnutie všeobecných odpovedí, resp. návodov na riešenie vzniknutých aplikačných problémov, avšak tieto nie sú a nemôžu byť pre konkrétny orgán (žalovaného) jediným a nosným dôvodom postupu, resp. obsahu výroku napadnutého rozhodnutia. Napadnuté rozhodnutie nespĺňa požiadavky zákonnosti z pohľadu postupu, ktorý rozhodnutiu predchádzal, z dôvodu nesprávnej, resp. nedostatočnej aplikácie právnej úpravy, nedostatočného odôvodnenia a nesprávneho záveru na základe nedostatočne identifikovaného skutkového a právneho stavu, čo spôsobuje okrem iného arbitrárnosť a nepreskúmateľnosť tohto rozhodnutia.

Vyjadrenie žalovaného k správnej žalobe

8. Žalovaný vo vyjadrení k správnej žalobe zotrval na skutkových a právnych záveroch uvedených v odôvodnení napadnutého rozhodnutia. Uviedol, že podľa § 99 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z.z. a usmernenia generálneho riaditeľa sekcie ochrany prírody a tvorby krajiny ministerstva z 22. 09. 2014 sa pri škode na majetku uhradí skutočná škoda, teda hodnota mäsa a vedľajších produktov z usmrtenej zveri, ktoré užívateľ poľovného revíru v dôsledku usmrtenia určeným živočíchom nemôže využiť. V zmysle usmernenia ministerstva z 22. 09. 2014 sa bežne uhrádzala len hodnota zveriny (mäsa), no žalovaný požiadal o detailnejší výklad a usmernenie v danej veci, nakoľko mal za to, že reálna hodnota parožiny (akéhokoľvek parožia, najmä zhodov) je cca 20 € za kg. Hodnota trofeje je teda reálne odlišná od ceny parožiny a podľa dovtedajších usmernení nebolo možné vyplatiť akúkoľvek škodu za trofej,

resp. parožinu. Podľa uvedenej žiadosti je rozdiel medzi cenou toho, čo môže užívateľ poľovného revíru upotrebiť ako parožinu (predať) a aká je škoda, ktorá mu vznikla tým, že vlci usmrtili jeleňa, ktorý mohol byť trofejou s vyššou hodnotou. Ministerstvo poskytlo žalovanému usmernenie zo dňa 29. 04. 2022. Problematika náhrady škody v kategórii „spoločenská hodnota“ bola vysvetlená v usmernení 6/IX/4 zo dňa 22. 09. 2014 aj v ďalších odpovediach ministerstva pre iné okresné úrady, odbory starostlivosti o životné prostredie a Lesy SR (č. 7558/2021-6.1 32753/2021 zo dňa 28. 06. 2021, č. 7225/2021-6.1 32758/2021 zo dňa 28. 06. 2021). Vo veci náhrady spoločenskej hodnoty poľovnej zveri dalo stanovisko č. 1239/2018-730 4858/2018 zo dňa 02. 03. 2018 aj Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (pre Okresný úrad Ružomberok, odbor starostlivosti o životné prostredie), kde sa uvádza: „spoločenská hodnota poľovnej zveri vyjadruje najmä biologickú, ekologickú a kultúrnu hodnotu jednotlivých druhov zveri a určuje sa s prihliadnutím na ich vzácnosť a ohrozenosť (§ 1 ods. 1 vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR č. 421/2013 Z.z., ktorou sa určuje spoločenská hodnota poľovnej zveri). Nie je možné priznať náhradu takto definovanej spoločenskej hodnoty poľovnej zveri konkrétnemu užívateľovi poľovného revíru. Pre účely náhrady škody spôsobenej na poľovnej zveri sa preto vyhláška neuplatňuje.“. Pri škode na majetku sa v súlade s § 99 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z.z. uhradí skutočná škoda, a nie spoločenská hodnota. O uvedenom svedčí aj systematika zákona a to, že náhrada škody je riešená v ôsmej časti zákona a spoločenská hodnota chránených druhov, drevín a biotopov je zaradená do siedmej časti zákona, ktorá upravuje zodpovednosť za porušenie povinností na úseku ochrany prírody a krajiny. Pre účely náhrady škody spôsobenej na poľovnej raticovej zveri nie je možné uhrádzať spoločenskú hodnotu druhu, nakoľko z jej definície vyplýva, že vyjadruje najmä biologickú, ekologickú a kultúrnu hodnotu, ktorá sa určuje s prihliadnutím na ich vzácnosť, ohrozenosť a plnenie mimoprodukčných funkcií jednotlivých druhov, a teda nie je možné ju prisúdiť konkrétnemu vlastníkovi poľovného združenia. Súčasne platí, že zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“) je lex generalis vo vzťahu k zákonu o ochrane prírody a krajiny, ktorý je v tomto prípade lex specialis a ten v § 99 ods. 3 ustanovuje, že pri škode na majetku sa uhradí skutočná škoda.

Ďalšie vyjadrenia účastníkov konania

9. V replike žalobca argumentoval rovnako ako v správnej žalobe.

10. Žalobca podľa § 65 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) navrhol, aby správny súd v záujme hospodárnosti konania spojil na spoločné konanie jeho žaloby o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí žalovaného, ktoré spolu skutkovo a právne súvisia (predmet konania aj obsah žalôb je totožný) a týkajú sa tých istých účastníkov konania. Ide o konanie v predmetnej veci a veci vedené Krajským súdom v Žiline ako správnym súdom pôvodne pod sp. zn. 30S/186/2022 (o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. OU-TR-OSZP-2022/000181-018 zo dňa 11. 05. 2022) a sp. zn. 31S/127/2022 (o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. OU-TR-OSZP-2022/000329-006 zo dňa 13. 05. 2022). Pre prípad, že by správny súd nespojil veci na spoločné konanie, navrhol žalobca prerušiť predmetné konanie v zmysle § 100 ods. 2 písm. a) SSP do právoplatného skončenia skôr začatého súdneho konania sp. zn. 30S/186/2022.

11. Žalovaný nevyužil právo zaujať dupliku.

Konanie na správnom súde, posúdenie veci správnym súdom

12. S účinnosťou od 01. 06. 2023 prešla pôsobnosť Krajského súdu v Žiline ako správneho súdu na Správny súd v Banskej Bystrici podľa § 3 ods. 3 písm. a) zákona č. 151/2022 Z. z., v dôsledku čoho je vec vedená pôvodne na Krajskom súde v Žiline pod sp. zn. 30S/9/2023 vedená na Správnom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. ZA-30S/9/2023. Podľa § 107 ods. 2 SSP rozhodol správny súd vo veci bez nariadenia pojednávania, keďže ani jeden z účastníkov konania nežiadal nariadenie pojednávania a správny súd nevzhladol iný dôvod na nariadenie pojednávania podľa § 107 ods. 1 SSP, a rozsudok verejne vyhlásil dňa 21. 08. 2024.

13. Predmetom súdneho prieskumu bolo posúdenie zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného, ktorým žalovaný rozhodol o žiadosti žalobcu, ktorou bolo uplatnené právo na náhradu škody v celkovej výške 4 548,- € podľa § 100 zákona o ochrane prírody a krajiny, tak že žalovaný potvrdil nárok žalobcu na náhradu škody spôsobenej chráneným živočíchom (vlk dravý – Canis lupus) vo výške 348,- €.

V konaní nebola sporná skutočnosť, že žalobcom ako poškodeným uplatnená náhrada škody bola spôsobená chráneným živočíchom, ktorým je vlk dravý - *Canis lupus*, na poľovnej raticovej zveri v lokalite nachádzajúcej sa v k. ú. A. na území Národného parku Veľká Fatra, v ktorej je vlk dravý živočíchom s celoročnou druhovou ochranou. Sporným nebolo ani to, že žalobca ako užívateľ poľovného revíru v oblasti s celoročnou druhovou ochranou vlka dravého je oprávnený žiadať náhradu škody na poľovnej raticovej zveri usmrtenej chráneným živočíchom v tejto oblasti.

14. Pri vydávaní napadnutého rozhodnutia žalovaný postupoval podľa ôsmej časti zákona o ochrane prírody a krajiny: náhrada škody spôsobená živočíchmi (§ 97 až 102). Táto časť upravuje na jednej strane hmotnoprávne podmienky náhrady škody spôsobenej vybranými živočíchmi, a to jej predmet (§ 97), podmienky nároku (§ 98) a rozsah (§ 99), ako pasívne vecne legitimovaného určuje štát (§ 97 ods. 1) a zakotvuje, že na právne vzťahy o náhrade škody sa použijú ako *lex generalis* ustanovenia § 415 až 450 Občianskeho zákonníka (§ 102 ods. 2, poznámka pod čiarou č. 121a). Ďalej je v tejto časti v § 100 až § 102 upravený postup pre uplatnenie náhrady škody tak, že ju poškodený musí písomne oznámiť v zákonnej lehote orgánu ochrany prírody (§ 100 ods. 1) a uplatniť ju písomnou žiadosťou s predpísanými náležitosťami doloženou dokladmi a podkladmi potrebnými na posúdenie nároku na náhradu škody (§ 100 ods. 2), na doplnenie ktorých môže orgán ochrany prírody vyzvať (§ 100 ods. 7). Orgán ochrany prírody po ohlásení škody uskutoční do troch dní miestne zisťovanie, z ktorého spíše protokol (§ 101 ods. 1).

15. Zákon dáva v § 101 ods. 3 orgánu ochrany prírody dve možnosti ako môže vybaviť uplatnený nárok, a to buď náhradu škody zaplatí v lehote štyroch mesiacov, resp. šiestich mesiacov (v zvlášť zložitých prípadoch) od doručenia žiadosti, ak zistí, že škodu spôsobil určený živočích, sú splnené podmienky ustanovené týmto zákonom a nie sú pochybnosti o čase rozhodujúcej udalosti, vzniku a rozsahu požadovanej náhrady škody. V opačnom prípade (ak nie je škoda alebo jej rozsah preukázaný) orgán ochrany prírody náhradu škody nezaplatí. Okrem toho orgán ochrany prírody podľa § 100 ods. 8 náhradu škody neposkytne, ak žiadosť poškodeného neobsahuje zákonom predpísané náležitosti alebo prílohy, a to ani napriek výzve orgánu ochrany prírody. Ak nedôjde k zaplateniu náhrady škody v zákonnej lehote alebo ak sa náhrada škody neposkytne, poškodený sa môže domáhať voči orgánu ochrany prírody priznania náhrady škody na súde do troch rokov od doručenia žiadosti orgánu ochrany prírody (§ 102 ods. 1 v spojení s § 100 ods. 8 posledná veta).

16. Správny súd dospel k záveru, že žalovaný pochybil, keď v predmetnej veci vydal napadnuté rozhodnutie s výrokom, ktorým „potvrďuje nárok na náhradu škody spôsobenej chráneným živočíchom (vlk dravý – *Canis lupus*) vo výške 348,- €“, nakoľko zákon v tomto prípade vôbec nepredpokladá vydanie rozhodnutia, či už pozitívneho alebo negatívneho (bez ohľadu na znenie výroku). Žalovaný ako štátny orgán môže v súlade s článkom 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky konať len v medziach, rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. V prípade náhrady škody spôsobenej živočíchmi žalovaný ako orgán, ktorý koná v mene štátu, po preskúmaní uplatneného nároku náhradu škody buď zaplatí, ak sú splnené všetky zákonné podmienky, v opačnom prípade ju nezaplatí, prípadne ju neposkytne pre chýbajúce náležitosti žiadosti. Zákon od žalovaného vyžaduje len faktické konanie, resp. zákonom predpokladané opomenutie, a nie vydávanie rozhodnutia. Žiaden iný spôsob ako žalovaný môže naložiť so žiadosťou poškodeného zákon neuvádza. Na predmetnú vec nie je možné použiť ustanovenia o konaní podľa šiestej časti zákona o ochrane prírody a krajiny (ktoré upravujú aj vydávanie rozhodnutí), keďže náhrada škody spôsobená živočíchmi je upravená samostatne v ôsmej časti zákona o ochrane prírody a krajiny, ktorá pre náhradu škody ustanovuje vyššie popísaný osobitný postup. Ustanovenia ôsmej časti sú vo vzťahu k šiestej časti normami *lex specialis*, čo vyplýva aj zo systematického odčlenenia ôsmej časti. Nie je možné použiť ani osobitné ustanovenia o rozhodnutiach obsiahnuté v zákone č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok), keďže jeho aplikácia na konanie o náhrade škody podľa § 97 až § 102 je vylúčená ustanovením § 81 ods. 2 písm. o) zákona o ochrane prírody a krajiny (s výnimkou ustanovení o miestnej príslušnosti).

17. Zákon o ochrane prírody a krajiny používa v súvislosti s náhradou škody spôsobenou živočíchmi pojem „rozhodovať“ len v jedinom prípade, a to v ustanovení § 68 písm. p), podľa ktorého okresný úrad rozhoduje o nároku na náhradu škody podľa § 97 až § 102. Toto ustanovenie však samo osebe nezakladá oprávnenie orgánu ochrany prírody vydať vo veci rozhodnutie a je ho potrebné vykladať v širšom zmysle v spojení s ostatnými ustanoveniami zákona, najmä s ôsmou časťou. Účelom ustanovenia § 68 písm. p) je len určiť, ktorý štátny orgán je oprávnený vystupovať v mene štátu pri posúdení uplatneného nároku

na náhradu škody. Nemôže ísť o rozhodovanie v užšom zmysle, že tento orgán „vydá rozhodnutie“, keďže takýto postup zákon pri náhrade škody nepredpokladá, ale upravuje osobitný vyššie popísaný postup, ktorý môže byť zavŕšený len zaplatením/nezaplatením/neposkytnutím náhrady škody.

18. Pokiaľ mal žalovaný za to, že žalobca nespĺnil podmienky pre zaplatenie náhrady škody, mal mu náhradu škody v zákonnej lehote štyroch mesiacov nezaplatiť alebo v prípade formálnych nedostatkov žiadosti neposkytnúť (čo samozrejme nevylučuje, že ho s touto skutočnosťou oboznámi, napr. formou listu), nemal však o tom vydávať rozhodnutie. Žalobca mal následne podať žalobu podľa § 102 ods. 1 zákona o ochrane prírody a krajiny na všeobecný (civilný) súd, ktorou by sa domáhal náhrady škody voči žalovanému. Pokiaľ by súd v rámci správneho súdnictva posudzoval zákonnosť napadnutého rozhodnutia, teda postup žalovaného a jeho posúdenie nároku na náhradu škody (či už z hľadiska predmetu, podmienok alebo rozsahu alebo formálnych náležitostí), posudzoval by tie isté otázky, ktoré majú byť predmetom civilného sporového konania. Úmyslom zákonodarcu zrejme nebolo pripustiť takúto dvojkofajnosť. Podľa dôvodovej správy k § 102 v prípade, že orgán ochrany prírody na základe zistených dôkazov dôjde k záveru, že nevznikol nárok na náhradu škody spôsobenej chráneným živočíchom a náhradu škody neprizná, môže sa poškodený domáhať jej priznania na súde do 3 rokov odo dňa, kedy bola jeho žiadosť doručená orgánu ochrany prírody, ktorý mu náhradu škody nepriznal. Úmyslom zákonodarcu tak zrejme bolo, aby poškodený uplatnil svoj nárok priamo na všeobecnom súde, keďže sa má „domáhať jej priznania“, teda podať žalobu na plnenie podľa § 137 písm. a) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok. Nie je logické, aby poškodený mohol iniciovať správne súdne konanie domáhajúc sa prieskumu rozhodnutia žalovaného o jeho nároku na náhradu škody a súčasne by sa mohol domáhať rovnakého nároku proti žalovanému aj žalobou v rámci civilného sporového konania. Skúmanie zákonných podmienok na náhradu škody vyžaduje pomerne rozsiahle dokazovanie (ako sa toho domáha aj žalobca v predmetnej veci, kde navrhuje vykonať listinu – znalecký posudok), čo však nie je úlohou správneho súdu, ktorý nemá v tomto prípade plnú jurisdikciu. Keďže zákon výslovne priznáva žalobcovi možnosť domáhať sa svojho práva na všeobecnom súde, posúdenie dôvodnosti nároku na náhradu škody nemôže byť predmetom prieskumu v rámci správneho súdnictva, ale výlučne civilného sporového konania.

19. Je potrebné zdôrazniť, že žalovaným posudzovaný nárok predstavuje súkromnoprávnu vec, nakoľko ide o náhradu škody, ktorá je upravená v Občianskom zákonníku ako lex generalis za použitia ustanovení ôsmej časti zákona o ochrane prírody a krajiny ako lex specialis. Zároveň je pre túto otázku daná právomoc súdu v civilnom procese. Takýto nárok nie je možné preskúmať v správnom súdnictve v súlade s ustanovením § 7 písm. d) SSP. Subjektom zodpovedným za škodu je síce štát, v mene ktorého koná žalovaný, avšak aj štát môže vystupovať ako subjekt v súkromnoprávných vzťahoch, ako to vyslovene predpokladá ustanovenie § 21 Občianskeho zákonníka. Pri posudzovaní povahy právneho vzťahu nie sú určujúce jeho subjekty, ale jeho predmet a obsah, ktorý je v danej veci súkromnoprávnej povahy, keďže ide o náhradu škody. Z tohto dôvodu by bolo možné uvažovať aj o odmietnutí žaloby podľa § 98 ods. 1 písm. g) SSP pre jej neprípustnosť, keďže však žalovaný vydal rozhodnutie (hoci nulité), bolo z dôvodu právnej istoty vhodnejšie vec prejednať a toto rozhodnutie zrušiť, keďže formálne existuje.

20. K obdobným záverom dospel aj Krajský súd v Banskej Bystrici v rozsudku č. k. 23S/165/2015-64 zo dňa 27. 01. 2016, ktorým zrušil rozhodnutie orgánu ochrany prírody a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V uvedenej veci orgán ochrany prírody zamietol žiadosť poškodeného o náhradu škody na zdraví spôsobenej živočíchom, pretože mal za to, že škoda nebola oznámená v lehote podľa § 100 ods. 1 zákona o ochrane prírody a krajiny a právo na náhradu škody zaniklo podľa § 100 ods. 4 zákona. Uvedené rozhodnutie obsahuje závery o nulitosti rozhodnutia orgánu ochrany prírody z dôvodu nemožnosti vydania rozhodnutia vo veci náhrady škody a nutnosti uplatniť nárok v civilnom konaní. Tieto závery sú koncipované všeobecne a je ich možné uplatniť aj na predmetnú vec. Pre úplnosť sa žiada dodať, že vo veci sp. zn. 23S/165/2015 po zrušení rozhodnutia orgánu ochrany prírody následne konal všeobecný súd (Okresný súd Zvolen), ktorý rozsudkom sp. zn. 13C/63/2016 zo dňa 05. 12. 2016 priznal žalobcovi nárok na náhradu škody voči žalovanému orgánu ochrany prírody.

21. Vyššie popísaný postup pri uplatnení nároku na náhradu škody, za ktorú zodpovedá štát, nie je v našom právnom poriadku ojedinelý. Obdobne sa postupuje aj pri náhrade škody spôsobenej orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci, za ktorú zodpovedá štát podľa zákona č. 514/2003 Z. z. Aj tu koná v mene štátu určený orgán (§ 4) a poškodený je povinný svoj nárok s týmto orgánom predbežne prerokovať (§ 15) na základe písomnej žiadosti s predpísanými náležitosťami (§ 16). Ak príslušný orgán

neuspokojí uplatnený nárok na náhradu škody alebo ho uspokojí v časti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde (§ 16 ods. 4). Ide o podobný postup, kedy poškodený musí uplatniť nárok na náhradu škody pred príslušným štátnym orgánom, ktorý ho môže uznať a zaplatiť a v prípade neuspokojenia sa poškodený obráti so žalobou na všeobecný súd. Ani tu štátny orgán nevydáva rozhodnutie, ani jeho postup nie je preskúmateľný v správnom súdnictve, keďže rovnako ide o súkromnoprávnu vec (náhradu škody).

22. Vecným prieskumom napadnutého rozhodnutia v rámci správneho súdnictva (s iným výsledkom ako jeho zrušením) by správny súd implicitne vyslovil zákonnosť napadnutého rozhodnutia a zmaril by možnosť žalobcu ako poškodeného domáhať sa svojho práva na náhradu škody na všeobecnom súde, pretože právoplatnosťou rozhodnutia sa založí prekážka *res iudicata* podľa § 230 Civilného sporového poriadku, nakoľko by išlo o spor medzi rovnakými účastníkmi (poškodený ako žalobca a orgán ochrany prírody ako žalovaný) a o rovnakom predmete konania (rovnaký skutkový základ nároku na náhradu škody voči štátu spôsobenej živočíchmi, ktorý negatívne posúdil žalovaný).

23. Právna teória aj súdna prax považujú rozhodnutia vydané orgánom, ktorý na to nebol oprávnený, za nulitné právne akty, ktoré právne neexistujú a sú bez akýchkoľvek účinkov. Na túto skutočnosť správny súd v súlade s ustanovením § 134 ods. 2 písm. b) SSP prihlíada *ex offio*, hoci nie je žalobcom namietaná. Preto správny súd napadnuté rozhodnutie zrušil podľa ustanovenia § 191 ods. 1 písm. b) SSP, nakoľko ho vydal orgán, ktorý na to nebol zo zákona oprávnený, a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie (§ 191 ods. 4 SSP).

24. Keďže správny súd dospel k záveru o nutnosti zrušenia napadnutého rozhodnutia z dôvodu jeho vydania žalovaným bez zákonného oprávnenia, kedy nebol viazaný žalobnými bodmi (§ 134 ods. 2 SSP), nepreskúmaval vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia z dôvodov formulovaných žalobcom v správnej žalobe. Pokiaľ ide o žalobcom v správnom súdnom konaní predložené dôkazy (znalecký posudok), tieto správny súd nevykonal. Správny súd v tejto súvislosti uvádza, že zásadne nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje závery napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy. Rozhodnutie správneho súdu je výsledkom preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného. Správny súd zásadne nezisťuje skutkový stav veci a dokazovanie vykonáva iba výnimočne, pretože účelom správneho súdneho konania je predovšetkým preskúmanie zákonnosti rozhodnutí a opatrení orgánov verejnej správy a jeho cieľom je odstránenie nezákonnosti. Správne súdnictvo je prevažne založené na prieskume zákonnosti už identifikovaného skutkového a právneho stavu, a preto sa dokazovanie v správnom súdnictve vykonáva v obmedzenom rozsahu. Zmyslom konania v správnom súdnictve nie je vykonávať rozsiahle dokazovanie a vyvodzovať z neho skutkové závery, ale poskytovať efektívnu ochranu subjektívnym právam fyzických a právnických osôb v zmysle čl. 46 ods. 2 Ústavy SR, preskúmať či kompetentné orgány pri riešení určitých otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy. Je potrebné mať na pamäti podstatnú skutočnosť, že dokazovanie má byť vykonané v rozsahu nevyhnutnom pre rozhodnutie správneho súdu. Inak vyjadrené, rozsah doplnenia dokazovania musí byť nastavený tak, aby správny súd nenahradzoval činnosť orgánov verejnej správy. Uvedené potom vyúsťuje do toho, že ak správny súd zistí, že orgán verejnej správy nedostatočne zisťoval skutkový stav veci, ustáli rozsah, v akom sa má dokazovanie doplniť. V predmetnej veci správny súd zrušil napadnuté rozhodnutie z dôvodu, že ho vydal nekompetentný orgán, preto neskúmal, či zistenie skutkového stavu žalovaným bolo vykonané v rozsahu postačujúcom na riadne posúdenie veci.

25. V ďalšom konaní bude úlohou žalovaného konať vo veci žalobcom uplatneného nároku na náhradu škody spôsobenej chráneným živočíchom a vybaviť ho spôsobom popísaným vyššie v odôvodnení tohto rozhodnutia, súladným so znením § 97 až § 102 zákona o ochrane prírody a krajiny, t. j. buď náhradu škody žalobcovi zaplatiť v celom uplatnenom rozsahu (za splnenia podmienok uvedených v § 101 ods. 3 zákona o ochrane prírody a krajiny), alebo náhradu škody nezaplatiť (ak tieto podmienky neboli splnené), resp. náhradu škody neposkytnúť, ak neboli splnené formálne náležitosti uplatnenia práva na náhradu škody (§ 100 ods. 8 zákona o ochrane prírody a krajiny). Je žiaduce o spôsobe vybavenia žiadosti oboznámiť žalobcu, napr. formou listu. V prípade pochybností o rozsahu škody (prípadne o čase rozhodujúcej udalosti alebo o skutočnosti, že škoda vznikla), môže žalovaný vyzvať poškodeného (žalobcu) na doplnenie predložených dokladov a podkladov o odborný posudok, prípadne znalecký posudok, a to v primeranej lehote (§ 100 ods. 7 zákona o ochrane prírody a krajiny). Žalovaný je povinný rešpektovať právny názor vyslovený správnym súdom v tomto rozsudku.

26. Správny súd zamietol návrh žalobcu podľa § 65 ods. 2 SSP na spojenie predmetnej veci s ďalšími obdobnými vecami žalobcu proti žalovanému vedenými pôvodne Krajským súdom v Žiline ako správnym súdom pod sp. zn. 30S/186/2022 a sp. zn. 31S/127/2022. Pokiaľ ide o konanie sp. zn. 31S/127/2022 (o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. OU-TR-OSZP-2022/000329-006 zo dňa 13. 05. 2022), toto bol Krajským súdom v Žiline zastavené pre nezaplatenie súdneho poplatku žalobcom. Vec vedená Krajským súdom v Žiline pod sp. zn. 30S/186/2022 (o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. OU-TR-OSZP-2022/000181-018 zo dňa 11. 05. 2022) prešla na Správny súd v Banskej Bystrici a je vedená pod sp. zn. ZA-30S/186/2022. Správny súd neidentifikoval predpoklady na spojenie predmetnej veci s vecou sp. zn. ZA-30S/186/2022, nakoľko každá z týchto vecí bola v čase podania návrhu žalobcom na spojenie vecí v inom procesnom štádiu konania, teda nebola daná podmienka vhodnosti vecí na spojenie v záujme hospodárnosti konania. Následne správny súd považoval za vhodné každú vec riešiť osobitne, s ohľadom na ich odlišnosti, pričom v oboch veciach bol určený termín verejného vyhlásenia rozsudku na ten istý deň.

27. Správny súd zamietol aj návrh žalobcu na prerušenie predmetného konania podľa § 100 ods. 2 písm. a) SSP do právoplatného skončenia konania sp. zn. ZA-30S/186/2022, nakoľko dospel k záveru, že vo veci sp. zn. ZA-30S/186/2022 sa nerieši otázka, ktorá môže mať význam na rozhodnutie správneho súdu. K prerušeniu konania podľa §100 ods. 2 písm. a) SSP treba pristupovať mimoriadne citlivo, pretože v dôsledku prerušenia konania môže dôjsť k neúmernému predĺženiu správneho súdneho konania, a to až do tej miery, že táto dĺžka oslabí s rozhodnutím správneho súdu spojenú materiálnu ochranu subjektívnych práv žalobcu, resp. zákonnosti a verejného záujmu. Správny súd návrh žalobcu na prerušenie konania zamietol, nakoľko hoci ide o právne a skutkovo obdobné veci, nemožno konštatovať, že by sa v konaní sp. zn. ZA-30S/186/2022 riešila (predbežná) otázka, bez ustálenia odpovede na ktorú by sa správny súd vystavil riziku nastúpenia neželanej situácie, keď by tú istú otázku mohli sudy posúdiť odlišne, čím by bol výrazne oslabený princíp právnej istoty. Navyše, v oboch veciach bol určený termín verejného vyhlásenia rozsudku na ten istý deň, teda je daný predpoklad, že oba rozsudky nadobudnú právoplatnosť v ten istý deň.

28. O nároku žalobcu na náhradu trov konania rozhodol správny súd podľa § 167 ods. 2 SSP tak, že žalobcovi priznal úplnú náhradu trov konania a na ich náhradu zaviazal žalovaného, keďže rozhodnutie žalovaného bolo zrušené z dôvodu podľa § 191 ods. 1 písm. b) SSP. Podľa § 175 ods. 2 SSP o výške náhrady trov konania rozhodne správny súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

29. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom správneho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku je prípustná kasačná sťažnosť, ktorú je potrebné podať na Správny súd v Banskej Bystrici v lehote jedného mesiaca od doručenia rozsudku. O kasačnej sťažnosti rozhoduje Najvyšší správny súd Slovenskej republiky.

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania (ktorému správne súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka - spisová značka, čo sa ním sleduje a podpis) uviesť:

- a) označenie napadnutého rozhodnutia,
- b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené,
- c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 SSP sa podáva (ďalej len "sťažnostné body"),
- d) návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh).

Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.

Kasačná sťažnosť podaná v listinnej podobe musí byť podaná v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší účastník konania dostal jeden rovnopis s prílohami.

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom. To neplatí, ak a) má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) ide o konania o správnej žalobe v sociálnych veciach alebo vo veciach azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d) SSP,

c) je žalovaným Centrum právnej pomoci.